

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till ju.L6@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter (SOU 2025:2)

Ert diarienummer Ju2025/00072

Inledning

Förvaltningsrätten i Malmö (migrationsdomstolen) lämnar följande synpunkter på utredningens förslag. I de delar som inte kommenteras har domstolen, utifrån vad den har att beakta, inte några synpunkter.

Domstolen är medveten om att vissa av frågorna kan komma att aktualiseras först i eventuellt efterkommande lagstiftningsarbete.

Rätten till domstolsprövning, 2 kap. 11 § RF

Enligt förslaget ska det införas en ny bestämmelse i 2 kap. 11 § regeringsformen om att var och en har rätt att få sin sak prövad av domstol eller annat oavhängigt rättskipningsorgan enligt bestämmelser som meddelas i lag.

Om en sådan bestämmelse införs är det enligt domstolen viktigt att den utformas så att bestämmelsen inte kommer att tolkas som en mer långtgående rätt till domstolsprövning än vad författningskommentaren ger uttryck för.

Grundlagsskyddet för rätten till medborgarskap, 2 kap. 7 § RF

Enligt förslaget ska det införas nya bestämmelser i 2 kap. 7 § regeringsformen som medger att det i lag får föreskrivas att svenskt medborgarskap i vissa situationer ska fräntas den med dubbla medborgarskap.

Domstolen vill framhålla att det kan finnas svårigheter när det gäller att utreda vilka medborgarskap den enskilde har. Det saknas en analys av vilka resurser en sådan utredning skulle komma att ta i anspråk. Kommittén har vidare inte belyst var utredningsansvaret och/eller bevisbördan ska ligga.

Det är enligt domstolen av stor vikt att man även i fortsättningen i första hand ska försöka hindra att svenskt medborgarskap förvärfvas, t.ex. vid ansökan, på felaktiga grunder.

Av utredningens internationella jämförelse framgår att vissa europeiska länder har begränsat möjligheten att återkalla medborgarskap till att omfatta ett visst antal år efter att medborgarskapsbeslutet har fattats eller att domen i brottmålet vunnit laga kraft. Domstolen noterar att kommittén inte behandlat frågan om sådana begränsningar skulle kunna vara aktuella även i svenska bestämmelser. Mot denna bakgrund är det också oklart i vilken omfattning frågan om återkallelse av medborgarskap kan komma att aktualiseras.

Vad gäller förslagets konsekvenser för barn noterar domstolen att det saknas en djupare analys av konsekvenser för barn vars föräldrar förvärvat sina medborgarskap genom oriktiga eller ofullständiga uppgifter eller genom annat otillbörligt förfarande. Eftersom bestämmelsen enligt den föreslagna lydelsen ska vara tvingande kan den enligt domstolens mening komma att få allvarliga konsekvenser för barn.

Vad gäller möjligheten att återkalla medborgarskap på grund av *oriktiga eller ofullständiga uppgifter eller genom annat otillbörligt förfarande* (2 kap. 7 § andra stycket 1 RF) vill domstolen erinra om följande.

Varken av den föreslagna lydelsen eller av författningskommentaren framgår om det krävs avsikt för att medborgarskap ska kunna fråntas någon. Det kan nämnas att exempelvis lydelsen i 7 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), som kommittén hänvisar till (se s. 199) i samband med val av begrepp, kräver medvetet agerande. Den föreslagna lydelsen är även otydlig när det gäller uppgifternas eller agerandets betydelse för förvärvandet av svenskt medborgarskap.

Vad gäller möjligheten att återkalla svenskt medborgarskap på grund av *viss allvarlig brottslighet* (2 kap. 7 § andra stycket 2 RF), ska den enligt kommittén vara begränsad till de fall där brottmålsdomen har fått laga kraft. Domstolen noterar att det enligt nu gällande bestämmelser i medborgarskapslagen (2001:82) är möjligt att förvärva svenskt medborgarskap även när den enskilde är dömd för brott när brottsligheten ligger långt tillbaka i tiden. Domstolen anser att det är av vikt att det inte kommer att uppstå motstridigheter mellan de nu gällande bestämmelserna om förvärv av medborgarskap och de eventuellt kommande bestämmelserna om återkallelse av medborgarskap.

Enligt domstolen är vidare begreppet *brott som allvarligt hotar rikets säkerhet* otydligt och skapar utrymme för olika tolkningar.

Grundlagsskyddet för föreningsfriheten i förhållande till kriminella sammanslutningar

Enligt domstolen är författningskommentarens definition av *allvarlig brottslighet* inte tillräckligt tydlig mot bakgrund av att bestämmelsen avser att begränsa grundlagsskyddet för föreningsfriheten.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av chefsrådmannen Åsa Holmgren. I handläggningen har även rådmannen Madeleine Westberg och föredraganden juristen Isabella Lehti-Juzbasic deltagit.

Åsa Holmgren

Madeleine Westberg